

HANS BERGSTRÖM

"Nun war ich in Amerika!"

Reportrar reser västerut

Wenn jemand eine Reise tut, so kann er was erzählen.
"När någon gör en resa, så har han något att förtälja."
Det bekanta uttrycket formulerades redan på 1700-talet, i en sång av Matthias Claudius. Femte versen inleds med orden "Nun war ich in Amerika! Da sagt ich zu mir: Lieber!" – "Nu var jag i Amerika! Då utropar jag: Fantastiskt!"

Svenskar som besöker Amerika för första gången förstår Matthias Claudius. Amerika fascinerar och förundrar. De höga husen i New York, de väldiga vidderna mellan kusterna, energin hos befolkningen, tron på teknik och framtid, mängden av skilda ursprung hos de människor som format världens ledande demokrati, öppenheten och generositeten från amerikanerna (särskilt slående för oss slutna svenskar) – samtidigt stöts vi av fattigdom, sheriffernas synliga vapen, de bensinslukande bilarna, svagheter i geografiskt kunnande etc. Det finns mycket att iaktta, i en blandning av plus och minus.

Var och en som besöker Amerika har något nytt att berätta ur det myller av egenskaper och egenheter man möter på denna kontinent. Ett undantag dock: journalister på reportageresa. De har ofta ingenting annat att berätta när de återvänder till Europa än vad de hade bestämt sig för att förtälja redan innan de gav sig i väg och vad deras svenska läsare redan har hört åtskilliga gånger.

Låt mig ta två exempel på resultatet av stort upplagda reportageresor till USA.

Det ena är Åsne Seierstad för Aftonbladet.

Seierstad gavs resurser för en resa som resulterade i åtta långa reportage i Aftonbladet hösten 2004. De introducerades med orden "Tillsammans med fotografen Paal Audestad bevakar hon den amerikanska vardagen i ett land som laddar för presidentvalet den 2 november." Formuleringen upprepades vid varje publicering. Anspråket var att beskriva "den amerikanska vardagen", alltså det normalt fungerande USA.

Reportage 1 bär rubriken *All the way, sir! Den amerikanske soldaten ska vinna kriget och valet åt Bush – men nationens hjältar slåss mot självmordstankar & mardrömmar*. Miljön är militärbasen Fort Bragg i North Carolina. Dess bärande tema framgår av mellanrubriken *Bush skulle inte ha skickat oss till Irak. Vi hade ingenting där att göra*.

Reportage 2 har rubriken *Full fart – mot fattigdomen. Verla & Woody fick sparken när jobben försvann till Mexiko*. Ingresstexten lyder: *Elva miljoner jobb i USA har försvunnit på tre år. Fackföreningarna är svagare än någonsin och de anställdas rättigheter urholkas. Fabriker försvinner till låglöneländer och de nya jobb som skapas är ofta tillfälliga och dåligt betalda*. Varuhuskedjan Walmart är fienden och "hoppet om att något ska hända heter John Kerry." I en ovanlig avvikelse från sitt vanliga berättartrick, att få fram sitt budskap via andra, avslutar Seierstad: "I Wisconsin är man fri. Helt fri. Utlämnad åt sig själv. I fjol hamnade ytterligare en miljon amerikaner under fattigdomsgränsen."

Reportage 3 handlar om kristen extremism i USA, med rubriken *"Vi ska lyda och göra som Herren sagt"*. *Det pågår en strid om själen i USA och kyrkan höjer rösten. USA är Guds hemvist på jorden, över 90 procent av amerikanerna tror på Gud. Fyra av tio går till kyrkan varje vecka och nio av tio äger en bibel*.

Reportage 4 sågar president Bushs skolreform, "No Child Left Behind", utan att nämna att den formades tillsammans med Ted

Kennedy. Rubriken lyder: *"Här förs ett krig mot utbildning"*. *Mer plugg och fler prov – det är George Bushs skolpolitik. Bra skolor premieras, medan de som uppvisar sämre resultat riskerar att stängas. När lärarna protesterade kallade utbildningsministern dem för terrorister*. I artikeltexten förklaras det också att "Kerry utlovar 200 miljarder dollar i extraanslag till skolorna om han blir vald. Miljarderna tas från skattelättnaderna som Bush gett dem som tjänar mer än 200 000 dollar."

Reportage 5 handlar om att många amerikaner sitter i fängelse. Rubriken är *Fängelse för 13-åringar. Barnen är dömda för allt från klotter på husväggar till medhjälp till mord*. Kalifornien beskrivs som en fängelsestat, utan intresse för utbildning och forskning. "De sista tjugo åren har man byggt 21 fängelser, och bara ett nytt universitet. Department of Corrections har fått 26 000 fler anställda. Undervisningssystemet 8 000 färre."

Reportage 6 vill skildra hur den amerikanska styrande eliten formas. Rubriken är *Drömskolan för den unga eliten. Vid Yale sliter toppstudenter – för att bli framtidens ledare*. Reportagets fokus är de hemliga sällskapen, som "Skulls and Bones Society", som sägs forma hemliga band hos de styrande i USA.

Reportage 7 riktar sig mot "de kommersiella medierna" i USA, särskilt Fox News, "den konservativa kanalen som har gjort sitt bästa för att håna Kerry i valrörelsen". Det sker i form av ett positivt reportage om den reklamfria och starkt vänsterinriktade radiostationen National Public Radio, under rubriken *Hans lyssnare går inte på McDonalds*.

Reportage 8 handlar om en amerikansk familj som blev rik på patentet på nikotinplåster. Rubrik: *Valet är lätt – när man är miljonär. Familjen Panoz har eget bilmärke, tre racerbanor och ett vinslott. De vill inte ha några förändringar i politiken. Därför röstar de på Bush*. Ur texten: "Panoz tillhör de absolut rikaste i Amerika. De som vill ha skattelättnader, bättre villkor för investeringar, generösare avdrag. De som anser att det är skattesänkningarna som har gjort att landet återhämtat sig från recessionen och börsrasen. När

Bush hävdar att slopad skatt på aktieutdelning kommer att stimulera till investeringar och bidra till fler arbetsplatser låter det som ljuv musik i deras öron. När Vita huset vill ha snabbare avskrivning på investeringar i näringslivet, förenkla reglerna för att bidra till större tillväxt i småföretagen, är det en vacker symfoni." "Nu när de välbeställda återhämtat sig efter fallet, är det de fattiga som får ta konsekvenserna."

Detta var Åsne Seierstads åtta, mycket långa, reportage från Amerika. Allt under pretentionen att hon kom med öppet sinne, nyfiken blick och blank agenda för att fånga "den amerikanska vardagen".

2008 var det åter presidentval. Dagens Nyheter fick samma idé som Aftonbladet fyra år tidigare, nämligen att sända ut en reporter med fotograf för att "skildra den amerikanska vardagen och livet vid sidan av de dagliga nyhetsrubrikerna" – en god ambition i en nyhetsmiljö som tenderar bli starkt personinriktad. Som Mats Bergstrand klokt skrev i en av sina sista medieanalyser som chef för DN Debatt (12 maj 2009): "När vi bevakar Sverige kan vi utgå ifrån att läsaren är bekant med normaltillståndet och därför koncentrera oss på avvikelserna. På utrikesjournalistikens område är det däremot avgörande att vi kan beskriva vardagslivet i olika delar av världen. Förstår vi inte normen, kommer vi aldrig att förstå krisrapporteringen."

Uppdraget gavs till DN:s erfarne utrikeskorrespondent Erik Ohlsson. Tillsammans med fotografen Chris Maluszynski reste han "Från kust till kust". Även denna resa resulterade i åtta reportage:

1. Om hur man skövlar naturen i West Virginia i jakten på billig kolbrytning. Rubrik: *Bitter grannfejden om kolet*. Bilden visar en amerikan som lyfter sin pistol från förarsätet i sin bil. "Larry Gibson har hotats flera gånger för sitt miljöengagemang och bär därför alltid vapen när han kör sin pickup."

2. Om ett museum i Kentucky för den kristna kreationismen. Rubrik: *Museet där skapelsen tas bokstavligt*.
3. Om hur soldater rekryteras. Rubrik: *Svårt värva rekryter till USA:s armé*.
4. Om att många saknar sjukförsäkring. Rubriker: *Var sjätte amerikan utan sjukförsäkring. Mexiko blev räddningen för cancersjuk mamma. Livet i händerna på försäkringsbolagen*.
5. Om en skjutbana för "westernskjutning" i Utah. Rubrik: *Vapnen tystar USA:s politiker. Skott dödar 30 000 varje år*.
6. Om hur folk tvingas överge sina hus under fastighetskrisen. Rubrik: *Med buss till lyxhus på rea*.
7. Om frivilligorganisationer som hjälper till att bevaka gränsen mot Mexiko mot "papperslösa" (den nya benämningen i Sverige för illegala invandrare). Rubrik: *På omstridd vakt mot Mexiko*. Ur texten: "Faktum är att Minutemens aggressiva och aktivistiska metoder har fått genomslag i attityderna mot den illegala invandringen. I flera delstater genomförs nu räder mot arbetsplatser och fastigheter som hyser illegala invandrare. De som inte kan visa att de har uppehållstillstånd deporteras." En sidoartikel har rubriken *Bush bygger barriär för 18 miljarder kronor*. Ur texten: "Mexikos president Vicente Fox jämförde gränshindret med Berlinmuren."
8. Om Greyhoundbussarna, med poängen att företaget, grundat av dalmasen Eric Wickman, kan få en ny vår genom de dyrare bensinpriserna. Rubrik: *Dyr bensin kan rädda USA:s Greyhoundbussar*.

Av sammantaget 16 Amerika-reportage från Åsne Seierstad och Erik Ohlsson i Sveriges två största tidningar är det om Greyhoundbussarna det enda neutrala. De övriga 15 går ut på att visa hur förfärligt USA är. Det skjuts, folk lider i sjukvården, folk är religiöst extrema, fattigdom sprider sig, landet är militariserat, de rika styr, etc.

Vem kan tro att detta är vad reportrar med öppna ögon råkar se när de besöker Amerika? Nej, det rör sig om något helt annat, det fenomen i journalistiken som kan betecknas *förskrivna berättelser*. Detta är en ytterst vanlig journalistisk egenhet. Man bara låtsas göra reportage med öppet sinne. I själva verket har man redan hemma på redaktionen bestämt vad berättelsen ska gå ut på. Resten handlar om att uppsöka miljöer, personer och historier som kan illustrera den redan uppgjorda ramberättelsen.

Som utgivare på Dagens Nyheter ägnade jag några nyhetsseminarier åt att kritiskt diskutera problemet med de förskrivna berättelserna. De mest givande ordnade vi tillsammans med handikappförbunden. Dessa kunde ge exempel efter exempel på hur reportage byggdes på förhandsschabloner. De handikappade var svaga, "drabbade", "offer", "missgynnade". Schablonerna dolde individens styrka och personligheter och bidrog därmed till ytterligare ett hinder, bland annat när "handikappade" sökte sig in i arbetslivet. Framför allt blockerade de journalister från att lyssna på allvar.

Åsne Seierstad har, mer än någon annan, gjort till sitt signum att låtsas som om hon bara rapporterar, med helt öppna ögon och öron, vad hon erfar. Jag skrev i en tidigare bok att hon "gav naiviteten ett ansikte" inom journalistiken, som när hon rapporterade att irakierna var så nöjda under Saddam Hussein och så rädda för amerikanerna, ty det var vad de sa henne i Bagdad. Men jag underskattade Seierstad. Hon är inte naiv, utan har medvetet valt en berättarteknik som ska göra att många tror henne. I en intervju i norska Klassekampen förklarar hon själv: "Jeg har brukt en litterær teknikk som tvinger leseren rett in i tematikken. Min metode har alltid et mål."

Temat företräds av de miljöer hon uppsöker och de personer hon intervjuar. Men hon vet precis vad hon vill uppnå. När det gäller Amerika är det att få landet att framstå i så negativ dager som möjligt.

Det rör sig inte om någon verklig ambition att skildra hur vanliga amerikaner lever och tänker. En sådan bok skrevs av Janerik Larsson på 1980-talet, *Bortom Harlem och "Dallas"* – De okända

amerikanerna. Författaren skildrade några familjer i amerikansk medelklass, deras arbete, barnens skolor, hur de säkrade försäkringar för sjukvård och sparade för hus och pensionering, dvs hur "vanliga" amerikanska familjer hanterar samma vardagsproblem som också svenska familjer lever med.

Inte heller rör det sig om någon kritisk intellektuell prövning av USA:s stora dilemman och vägval. En sådan reportageserie skrev Göran Rosenberg för DN Kultur hösten 2008. Den analyserade, i reportagets form, tre definierande frågeställningar för den amerikanska nationen: effekterna av den dramatiska invandringsvågen från spansktalande länder, oviljan att via skatter betala för investeringar i eftersatt infrastruktur samt tolkningen av patriotism och USA:s rättmätiga roll i världen.

Nej, den typ av självbekräftande, förskrivna berättelser jag här talar om har helt annan karaktär. De upprepar och förstärker på ett systematiskt sätt alla de negativa förhandsbilder som européer redan har om Amerika. De gör det i en form som försåtligt döljer författarens egna politiska perspektiv och avsikter. De avstår från att redovisa andra inslag i bilden än den negativa; allt i Amerika framstår som förfärligt.

Kalifornien skildras av Åsne Seierstad som ett enda stort fängläger, med nedrustade universitet – trots att redan en enkel blick på nobelprisen i naturvetenskap visar att Kalifornien är världsledande i forskning, med Caltech, Scripps, Salk Institute, Stanford och det fantastiska offentliga universitetssystemet University of California. Oron för illegal invandring från Mexiko skildras – men inte hur den är förknippad med drogtrafik, hur den illegala invandringen trycker ner lönerna för lågutbildade i USA och hur USA har förblivit världens kanske mest attraktiva land att söka sig till. Problemet med oförsäkrade i sjukvården skildras utförligt – men ingenting sägs, någonsin, om att den stora majoriteten av amerikaner har tillgång till världens bästa sjukvård och inte råkar ut för de kötider som är legio i till exempel Sverige, även för allvarlig cancervård. Och så vidare. Allt som stör bilden av ett land i förfall retuscheras

bort. Hur många i Sverige vet, grundat på vad de sett och läst i medierapporteringen, att USA betalar mer *av skattemedel* till sjukvården än vad Sverige gör, som andel av BNP (11 procent i USA, mot 9,5 i Sverige).

I de förskrivna berättelserna finns heller inget intresse för att skildra sådant som svenskar och andra européer inte vet så mycket om. Man tycker annars att det för en journalist skulle vara mest givande att berätta sådant som läsarna inte redan tror sig veta, att överraska. Bara för att ta några exempel: Amerika har betydligt mindre av åldersdiskriminering och ålderstänkande än Europa. Andelen amerikaner som inte tror på någon religion har fördubblats sedan 1990 (vilket föranledde Newsweek att sätta rubriken "The Decline and Fall of Christian America" på sitt omslag, 13 april 2009). Det europeiska fenomenet "fotbollsvåld" finns inte i USA; alla generationer går på sportevenemang utan någon som helst risk för våld. Alkohol förekommer inte på de studentmottagningar vi har bevistat i USA, medan svenska studenter regelmässigt super sig redlösa. Artigheten och vänligheten hos amerikaner är en av de mest påtagliga skillnaderna mot Europa; varje gång vi reser till Sverige stålsätter vi oss för att möta de dörrar som slängs i ansiktet på oss, de vagnar som ställs i vägen i butiker och på parkeringsplatser, den närmast totala brist på observans i förhållande till medmänniskor som utmärker vardagen.

Amerikaners benägenhet att se kraften och möjligheten hos medmänniskor, i stället för att fokusera på brister och begränsningar, vore också en tankeväckande berättelse för svenska läsare. I sin bok "Våga!" (2008) berättar Signhild Hansen, ordförande i Svenskt Näringsliv, på ett både rörande och talande sätt om vad som hände när hennes handikappade son ville pröva på som brandman. I Sverige gick det inte alls. I brandkåren i en liten stad i USA, däremot, togs han emot med öppna armar och sattes in på att bidra med det han kunde, som en värderad medlem i brandgänget. Förväntningarna och andan "ja, du kan" var en helt annan och mycket upplyftande.

Det vore också en intressant nyhet för svenskar att berätta att brottsligheten i USA nu är lägre än i de flesta europeiska länder; New York är i dag fredligare än Stockholm, om man t ex ser till andelen invånare som har råkat ut för brott eller våld under ett år. En annan nyhet (i den meningen att få i Sverige känner till den): våldsbrottsligheten är särskilt låg i de delstater i USA som har högst andel vapeninnehav i befolkningen. Resultaten av nya statsvetenskapliga undersökningar visar att politisk aktivitet hos medborgarna, liksom annan folkrörelseaktivitet, nu är betydligt högre i USA än i det gamla folkrörelselandet Sverige – kunde inte även detta ha intresse? Och vore det inte en berättigad ödmjukhet i Europa att med öppet sinne undersöka hur det kommer sig att USA helt saknar invandraruppror av det slag vi har sett i Frankrikes och Tysklands dystra förorter? Som någon sa: de invandrade muslimerna i USA är fullt upptagna av att sköta sina arbeten. I Europa får de sällan jobb, samtidigt som de erfar ett utanförskap som fostrar extremism.

Sociologiprofessorn Paul Hollander utgav 1981 sin nu klassiska bok *Political Pilgrims – Western Intellectuals in Search of the Good Society*. Han analyserade där mönstren hos de ledande författare och journalister som genom åren vallfärdat från väst till vad de uppfattat som kommunistiska och andra paradiser. Han visar hur den ideologiska övertygelsen har tagit över, så att egenskaper som författare och journalister särskilt berömmar sig av – en kritisk blick, en moralisk hållning av försvar för mänskliga rättigheter, en distans till de maktägande – helt brutit samman vid besök i Sovjetunionen, Cuba, Kina, Afrika. Även författare med starka anspråk på integritet och självständighet har lätt låtit sig förföras, trott på teaterkulisser som förevisats dem av diktatorer, blundat för övergrepp för det fall erkännandet av dem skulle riskera minska deras förakt för "väst". Detta är de "politiska pilgrimerna" bland de intellektuella, en Jan Myrdal, en Noam Chomsky, en Jean-Paul Sartre, en Harold Pinter, en George Bernard Shaw, en Robert Fisk, en Gore Vidal, en John Pilger – för att nämna några. G B Shaws kommentar när han lämnade Stalins Sovjetunionen 1931 för att återvända till England är karaktä-

ristisk för en stor krets intellektuella resenärer: "Tomorrow I leave this land of hope and return to our Western countries of despair."

Som Hollander och andra, mest intressant kanske statsvetarprofessorn Andrei S Markovits i boken *Uncouth Nation – Why Europe Dislikes America*, visat är självföraktet inför den egna västliga civilisationen en integrerad del av vurmandet för "något annat", av utopisk natur, och av ursäktandet eller den påtagliga tystnaden i dag inför vad talibanerna och andra islamistiska extremister verkar för.

"De politiska pilgrimerna" uppsökte vad de hoppades skulle vara eller kunna bli paradissamhällen i öst eller syd. Men paradiset kräver sin motpol, som en onskans kontrast till det goda och som en drivkraft för att finna alternativ. Man måste underminera tron på den västliga civilisationen, som en start för att beundra eller ursäkta andra typer av samhällen. Detta är något av den roll Amerika fyller för en viss krets av vänsterintellektuella i Europa. De uppsöker Amerika för att beskriva det socialistiska paradiset motsats, om inte Helvetet på jorden så dock den stormakt som de tror kan tillföra paradisdrommen dess nödvändiga element av västligt självförakt.

Referenser

Några böcker om de intellektuella och anti-amerikanismen:

Paul Hollander: *Political Pilgrims – Western Intellectuals in Search of the Good Society* (uppdaterad och återutgiven 2007, första upplagan Oxford University Press, 1981)

Paul Hollander, ed: *Understanding Anti-Americanism. Its origins and impact at home and abroad* (Ivan R. Dee, 2004)

Paul Hollander: *The Only Superpower – reflections on strength, weakness and anti-americanism* (Lexington Books, 2009)

Andrei S. Markovits: *Uncouth Nation. Why Europe Dislikes America* (Princeton University Press, 2007)

Hans Bergström är f d chefredaktör och ansvarig utgivare för Dagens Nyheter, dessförinnan för Nerikes Allehanda. Han var talskrivare för tre fp-ledare under 1970-talet. Han är fil dr vid Stockholms universitet, med avhandlingen "Rivstart" (1987), samt docent i statsvetenskap vid Göteborgs universitet. Han har varit ledamot i Globaliseringsrådet, är vice ordförande i IVA:s avdelning XI för utbildning och forskning samt styrelseledamot i Karolinska Institutet. Sedan 2003 bor han i USA.

Hans Bergström träffade **Janerik Larsson** för nu fyra decennier sedan, som kollegor inom politik, medier och författarskap. Tillsammans utgav de boken "Använd våra kärnkraftverk!" inför folkomröstningen om kärnkraften 1980.

Denna vänboks titel – Med öppet visir – för onekligen tankarna till strid. Det är på ett sätt fullständigt missvisande. De vänner som kommer till tals i denna bok beskriver i stället en mycket fridsam, oftast lågmäld, läsande och skrivande person. Skarpsinnig förvisso, som en Hercule Poirot. I arbetsflit en Luther. Men sällan synlig på barriaderna eller i de heta debatterna. I stället med sitt tålamod och sin långsiktighet en ”politikens Buddha”. Någon nämner också Nalle Puh i ett försök att beskriva Janerik Larsson.

Samtidigt vimlar denna bok av stridsskildringar, där Janerik Larsson haft en avgörande roll. Bredden kanske framgår av några nyckelord: Säpos åsiktsregistrering, biståndspolitiken, kärnkraftfrågan, löntagarfonderna, fri radio, decentraliserad lönebildning, svensk EU-anslutning, bonusdebatten, könskvotering, viktiga ägarfrågor, AP-fondernas styrning etc. Mycket, men långtifrån allt, får en spännande belysning i denna bok, där också en del tidigare okända förhållanden kommer fram.

En person som skyr rampljuset, men som ändå varit så involverad i en rad skeenden under minst 40 år, kan nog få en del att tänka i termer av ”dold makthavare”?

Ja – om det då inte vore för att Janeriks tillbakadragenhet i näringslivssammanhang handlar om att han ser livs levande företagare som de bästa talespersonerna.

Och om det inte vore för att denne makthavare alltid är ”tillgänglig”.

Och om det inte vore för den öppenhet och den strävan till brobyggande och allianser som präglar Janerik Larsson.

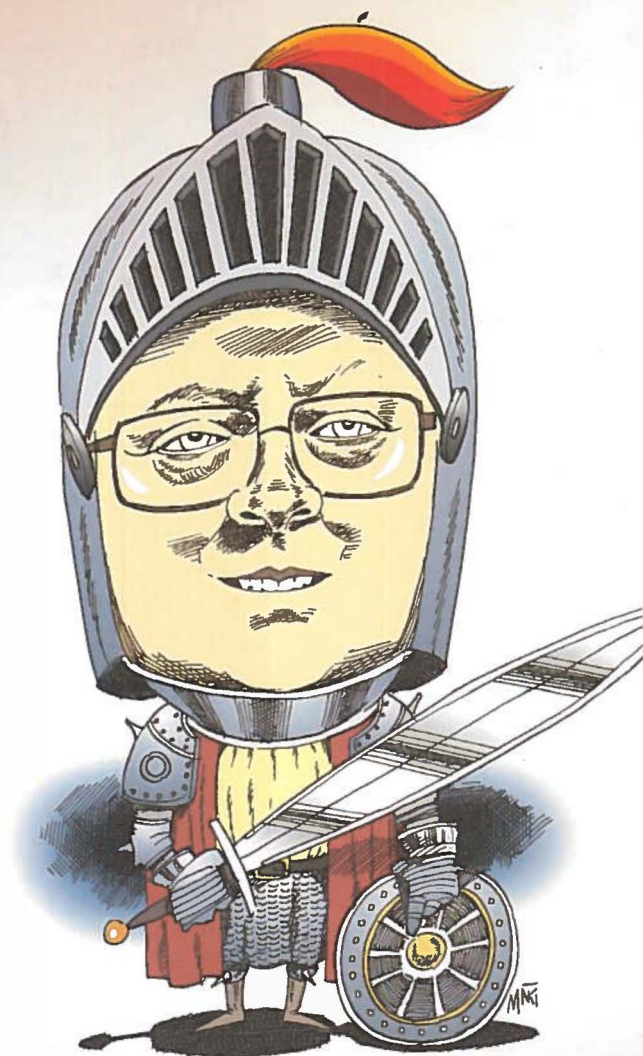
Därför har vi valt titeln ”Med öppet visir” för denna bok. Vi tror att det kan frammana bilden av en outtröttlig kämpe som utan ränker och konspirationer tydligt visar vad han står för och som får många att engagera sig.

Arbetet med denna bok har hållits samman av: Bertil Ekerlid, Lars Jilmstad, Tove Lifvendahl och PJ Anders Linder.

MED ÖPPET VISIR

EN VÄNBOK TILL
Janerik Larsson

MED ÖPPET VISIR

EN VÄNBOK TILL
Janerik Larsson

Ekerlids Förlag
Tegnérsgatan 37
111 61 Stockholm
Tel 08-411 42 70, fax 08-411 42 71
E-post: info@ekerlids.com
Hemsida: www.ekerlids.com

*Jag kan leva utan vatten,
men inte utan The Economist.*

Janerik Larsson

© Författarna och förlaget
Formgivning omslag: John Persson
Illustration omslag: Kjell Nilsson-Mäki
Formgivning inlaga: Gyllene Snitter
Sättning inlaga: Gyllene Snitter
Tryckt hos Scandbook i Falun, september 2009
ISBN 978-91-7092-121-6

Innehåll

Varför en vänbok? 7

Signhild Arnegård Hansen

Hur kan vi få företagare att förstå politik 11

Hans Bergström

"Nun war ich in Amerika!" 17

Charlie Brantingsson

4 oktober 1983 – "ett stycke världshistoria"! 29

Urban Bäckström

Svensk samhällsdebatts Hercule Poirot 37

Agneta Dreber

Feminismen och Thatcher 43

Peje Emilsson

Att våga bryta mot regler 49

Dick Erixon och Anne Pandolfi

Slaget om EU i medierna 55

Fredrik Erixon och Emil Uddhammar

Om komparativa och absoluta fördelar 61

Mats Gullers

Janerik är en ovanlig man 67

Lars Gustafsson

Det godas problem 73

Thomas Gür

Att tänka nytt – att tänka annorlunda 87

Ulla Hamilton

Nya arenor 95

Staffan Heimerson

Om nyttan av att få hjälp med att läsa 99

Lars Jilmstad

Redan på dåtiden var han bra på framtiden 107

Lars-Göran Johansson

Därför JA 113

Anders Johnson

Coca-Cola-imperialism och McDonaldisering 121

Tove Lifvendahl

Om trädgårdsskötsel 137

Anders Kempe och Anders Lindberg

Allianser slår skyttegravskrig 143

PJ Anders Linder

Den amerikanska drömmen på smäländska 149

Olof Ljunggren

Ett nytt tonläge 157

Håkan Lundgren

Lönebildningens dubbelspår 163

Graham Mather

Can business leaders exercise a decisive influence? 171

Sofia Nerbrand & Johan Norberg

Att resa – i tanken och rummet 177

Niklas Nordström

När får vi se de "nya Socialdemokraterna"? 183

Per T Ohlsson

När dådet fullbordades 189

Susanna Popova

Ständigt denna kvotering 195

Maria Rankka

Resor som förändrar världen 199

Anders Röttorp

Att nå dem som kan göra skillnad 207

Jens Spendrup

Opinionsbildningens roll för entreprenörskapets idéer 213

Markus Uvell

En politisk Buddha 221

Carl-Johan Westholm

Finanskrisen är också en belöningskris 227

Peter Wolodarski

Vem ska betala? 233

Olle Wästberg

Sanning och konkretion 239

Anders Ydstedt

Jakten på skattepiraterna 247

Peter Örn

Simons pappa 255